

Verslag

Centraal College van Deskundigen en Accreditatiecollege Bodembeheer

Datum	: 14 december 2023
Tijd	: 10.00 – 11.15 uur
Plaats	: online / via Microsoft Teams
Kenmerk	: Conceptverslag_SIKB_CCvD_AC_Bodembeheer_20231214

Deelnemers

David van den Burg (DvdB)
Willem Bastein (WB)
Gilbert Boerekamp (GB)

Martin van Bostelen (MvB)
Wilfred Eijgelaar (WE)

Paul Folten (PF)
Gerrit-Jan Georg (GJG)
Jan Keijzer (JK)
Kay Mollenhauer (KM)
Bram van de Pas (BvdP)
Charly van Schaik (CvS)
Lex Stam (LxS)
Rabbe Vedder (RV)

Arjan Veldhuizen (AV)
Tessa Verschoor (TV)
Joep van der Wee (JvdW)

Gerben Zijlstra (GZ)
Willem van der Zon (WvdZ)
Sonja Kooiman

Afwezig

Ariël Kleverwal (AK)

Manfred Beckman Lapré
Jaap van der Bom (JvdB)
Bregje van Lieshout (BvL)
Bas van Oosten (BvO)

Vacature(s)

Te benoemen afgevaardigde

Gasten

Henk Koster (HK)
Jelle de Boer (JdB)
Annelies de Graaf (AndG)

Werkt bij

Klimaatkracht
Rijkswaterstaat,
Bodem+
BAM Infra
SGS Intron Certificatie

NEN
Indaver
Kiwa
RUD Zeeland
Econsultancy
RUD Drenthe
Waterproef
MUG Ingenieursbureau

Eurofins
TAUW
Stichting Bodembeheer
Nederland
Cumela Nederland
Vopak
SIKB-programmabureau

Werkt bij

Waterschap Vallei en
Veluwe
Rijkswaterstaat, Bodem+
DrechtConsult
MILON
SGS Intron Certificatie

Werkt bij

SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau

Afgevaardigd door of rol

Voorzitter
BodemenergieNL
Ministerie van I&W (vervanger
van Manfred Beckman Lapré)
Bouwend Nederland en NVPG
NVCi (vervanger van Bas van
Oosten)

NEN
BOG / VA
NVCi
IPO
VKB
VNG
UvW
VVMA (vervanger van Bregje
van Lieshout)

FeNeLab
VKB
VNO-NCW

VNO-NCW
VNO-NCW
Secretaris

Afgevaardigd door of rol

UvW

Ministerie van I&W
Bouwend Nederland en NVPG
VVMA
NVCi

Afgevaardigd door of rol

Rijkswaterstaat als
opdrachtgever

Gast bij

Alle agendapunten
Alle agendapunten
Alle agendapunten

**Actie
Door****Nr.****1. Opening, vaststellen agenda, voorstelronde**

De voorzitter opent de vergadering en heet de deelnemers welkom. Er zijn afmeldingen ontvangen van:

- Ariël Kleverwal; haar vervanger heeft per mail laten weten geen inhoudelijke opmerkingen te hebben bij de agenda en stukken.
- Bregje van Lieshout; zij wordt vandaag vervangen door Rabbe Vedder.
- Bas van Oosten; hij wordt vandaag vervangen door Wilfred Eijgelaar.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Wijzigingen Regeling bodemkwaliteit

De Omgevingswet treedt definitief in werking op 1 januari 2024. Een nieuwe versie van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) moet in werking treden tegelijk met de Omgevingswet om aansluiting van de daarin opgenomen normdocumenten bij het nieuwe wettelijk kader van de Omgevingswet te waarborgen. Gilbert Boerekamp licht de stand van zaken toe.

De Rbk-wijziging is inhoudelijk gereed. Ten opzichte van de versie die ter consultatie is voorgelegd, wordt er waarschijnlijk één inhoudelijke wijziging doorgevoerd: er wordt mogelijk een overgangstermijn van 1 jaar toegevoegd waarin de aanwijzing van protocol 7511 gehandhaafd blijft.

Voor feitelijke inwerkingtreding moet de Rbk nog ondertekend worden door de staatssecretaris en gepubliceerd worden in de Staatscourant. Er waren signalen dat dit na 1 januari 2024 zou gebeuren en dat deze Rbk-versie dan met terugwerkende kracht per 1 januari 2024 in werking zou gaan. Inmiddels lijkt ondertekening en publicatie nog wel vóór 1 januari 2024 te lukken. Het Ministerie informeert de leden van het College zodra de definitieve tekst / link daarnaartoe beschikbaar is.

De voorzitter geeft namens het College aan dat de ontwikkeling naar frequentere updates van de Rbk, zoals dit jaar reeds gelukt is, toegejuicht wordt en dankt Gilbert Boerekamp voor de toelichting.

3. Programma Versterking Kwalibo

Henk Koster geeft een toelichting op de stand van zaken van het Programma Versterking Bodemstelsel. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- *Leidraad normdocumenten:* I&W, NEN en SIKB denken gezamenlijk na over ordeningsprincipes bij het opstellen van normdocumenten en schema's. Er is op dit moment discussie over het begrip 'afwijken' en in hoeverre hier ruimte voor zou moeten zijn. NEN geeft daarbij aan dat aansluiting bij Europese normen verplicht is en dat er dan dus geen ruimte is voor afwijken. I&W en NEN moeten hier samen uit komen.
- *Interpretatieloket:* dit loket voor interpretatievragen over normdocumenten is sinds 1 november 2023 in de lucht, via IPLO. Het is enerzijds vergelijkbaar met de loketfunctie zoals Bodem+ en SIKB al veel langer in de lucht hadden. Anderzijds ervaren beide nu een deels nieuwe werkwijze, bijvoorbeeld als het gaat om reactietermijnen en routing van vragen. Dit

gaan SIKB en IPLO binnenkort samen evalueren.

- *Terugblik bijeenkomst op 21 november in Sint-Michielsgestel:* SIKB en I&W gaven hier een toelichting op het Programma Versterking Bodemstelsel. De bijeenkomst werd gecombineerd met bijeenkomsten van een paar Secties. Het is positief dat SIKB dit heeft kunnen doen. Tegelijk was het teleurstellend dat het te weinig over het VTH-spoor van het programma ging; het voornemen is om dat op een later moment in te halen.
- *Smal stakeholdersoverleg:* eergisteren vond hier een bijeenkomst van plaats. Daar is onder andere gesproken over:
 - o Het verbeteren van regelgeving: door structurende keuzes in de Wet milieubeheer, de Omgevingswet en de Regeling bodemkwaliteit worden verantwoordelijkheden tussen partijen beter geduid, bijv. bij bodemenergie en bij mechanisch boren. SIKB let goed op waar (wijzigingen in) wetgeving mogelijk uit elkaar lopen; de effecten van ogenschijnlijk kleine correcties kunnen groot zijn.
 - o Het samenwerkingsprotocol: dit staat nog in de kinderschoenen. De centrale vraag is wie welke rol heeft in het stelsel en wat de reikwijdte is van die rol. Dit speelt niet alleen tussen bijvoorbeeld schemabeheerders en NEN, maar ook tussen ILT en CI, en tussen CI's en bevoegde gezagen. Het programma heeft dit nu in beeld.
 - o Het VTH-spoor: door nieuwe bemensing van dit spoor is hier nog niet veel inhoudelijk ontwikkeld / over te delen. Het gaat in dit spoor wel over heel wezenlijke dingen, zoals de whereabouts, het grondstromenpaspoort en de risicosturingsanalyse. SIKB houdt de ontwikkelingen hier zorgvuldig in de peiling.
 - o Samenwerking tussen ILT, de CI's en de Raad voor Accreditatie: Arthur de Groof werkt vanuit I&W aan een plan van aanpak voor dit nieuwe project. Dit spoor gaat SIKB ook volgen.
 - o Freerider-project: ILT heeft 3.500 personen benaderd om input te krijgen op de vraag wat men onder de noemer 'freeriders' verstaat en wat kunnen zij daaraan zouden kunnen of moeten doen. ILT bezint zich nu op het vervolg hierop. Overigens leidt de definitie al tot discussie. De meningen zijn bijvoorbeeld nog verdeeld over de vraag of het gaat over het werken zonder erkenning of over het werken zonder certificaat.

SIKB raadt het College aan om, voor zover dat niet al het geval is, aan te sluiten bij de stakeholdersoverleggen en/of de bijeenkomsten van ILT.

Reacties vanuit het College:

Jan Keijzer waardeert de herkenbare weergave van de stand van zaken. Aanvullend geeft hij aan dat ILT op 31 januari, 8 februari en 14 februari verdiepende sessies organiseert in het kader van het freeriders-project. Gerben Zijlstra zou hier graag bij aansluiten om ideeën vanuit de praktijk in te brengen. De uitnodigingen voor deze bijeenkomsten worden gedeeld (**actie SIKB**). Daarmee wordt het agendapunt afgerond.

4. Vaststelling HUM Bodembeheer

Met het oog op de nieuwe regels voor diverse activiteiten in bodembeheer met

ingang van de Omgevingswet, heeft SIKB een Handhavings UitvoeringsMethode (HUM, betreft handreiking voor toezicht en handhaving) voor Bodembeheer opgesteld. Deze HUM Bodembeheer is te zien als de opvolger van de huidige HUM Bbk en de HUM Wbb. Het College wordt voorgesteld om versie 1.0 van de HUM Bodembeheer vast te stellen. Annelies de Graaf geeft een toelichting.

Reacties vanuit het College:

- Gerben Zijlstra: de regels over graven in het Bal zijn nieuw voor de sector. We verwachten in de praktijk interpretatieverschillen en discussies met de omgevingsdiensten, bijvoorbeeld over wat tijdelijke uitname behelst en wat niet. De oproep is om in de eerste maanden van 2024 praktijkvoorbeelden op te halen. En om, waar nodig, de regels aan te passen. → Annelies de Graaf: SIKB begrijpt heel goed de behoefte aan praktijkvoorbeelden; in de HUM is dat bewust niet gedaan omdat je niet alles tot in detail kunt uitwerken; het verzamelen en delen van praktijkvoorbeelden in een afzonderlijk document zou echter wel kunnen. Wat betreft de inhoud van de regels: de HUM volgt daarin de wetgeving, dus voor inhoudelijke aanpassing van de regels, moet het signaal t.z.t. naar de wetgever.
- Arjan Veldhuizen: de HUM is een strikte uitleg van de wet zoals die gepubliceerd is. Onze achterban schrikt wel van hoe snel een bedrijf dat, te goeder trouw, toch per ongeluk foutieve meetresultaten deelt, in het strafrecht terecht komt. Dat voelt een stuk zwaarder dan hoe het nu op de site van SIKB staat: schakel met de opdrachtgever. → Annelies de Graaf: we verwijzen naar de landelijke handhavingsstrategie, die voor alle milieuvelden geldt. Daar zit een opbouw in. Maar begrijpelijk dat het contact met ILT hierover anders ervaren wordt dan dat met gemeenten. Hier zit ook een relatie het Programma Versterking Kwalibo.
- Gilbert Boerekamp: complimenten van Rijkswaterstaat voor SIKB, de schrijvers en de BC dat de HUM tijdig gereed is en tevredenheid over de aanwezige kennis en kunde in de BC. Goed om te weten is dat onder het AO (Ambtelijk Overleg) Bodem een werkgroep bodemregels onder de Omgevingswet is opgestart. Hier worden interbestuurlijk uitvoeringsissues en implementatiekwesties gedeeld. Punten die in de regelgeving verduidelijkt moet worden, kunnen het beste daar geagendeerd worden. → Jan Keijzer: worden in deze werkgroep ook vragen uit het interpretatieloket voor normdocumenten behandeld? → Gilbert Boerekamp: de HUM is geen normdocument dus daar is het interpretatieloket ook niet voor bedoeld. → Annelies de Graaf: de HUM gaat niet over de bevoegdheden van ILT, maar is bedoeld voor handhavers van de omgevingsdiensten die op de regels in het Bal gaan toezien; het loket voor interpretatie van normdocumenten gaat over de Kwalibo-regels in het Bbk en dus juist wél over de bevoegdheid van ILT. → Jan Keijzer: mijn vraag staat eigenlijk los van de HUM, maar gaat over de werkgroep 'bodemregels onder de Omgevingswet' zelf; we spreken daar in een ander kader later verder over door.
- Bram van de Pas: het is een lijvig document geworden en we zien dat het een hele klus was om in goede banen te leiden. Onze zorg is dat de HUM toch als 'dé' uitleg van de wetgeving wordt benut. Ook gezien het signaal van Gerben Zijlstra over interpretaties, hebben we de volgende vragen:
 - o Bodemsignalen móeten niet worden afgegeven, maar kúnnen worden afgegeven; dit is op pagina 19 niet verwerkt en op andere plekken in het document wel. → Annelies de Graaf: dit kunnen we

- o aanpassen conform de rest van het document.
- o Bij onderdeel 1.3 is het verzoek om toe te voegen dat de HUM niet gebruikt moet worden als onderlegger bij overtredingen, maar dat dan verwezen moet worden naar de wetgeving. → Annelies de Graaf: zo hoor ik ook van toezichthouders dat ze in de praktijk werken, maar geen bezwaar tegen deze wijziging → Charly van Schaik: inderdaad niet vergeten dat het een handreiking is en geen wetgeving; in de tabellen staat dat ook heel duidelijk een verwijzing naar de Bal-artikelen; een groot deel van de discussies over interpretatie komt uiteindelijk neer op de professionaliteit van toezichthouders. → Bram van de Pas: we hebben er vertrouwen in en willen ook dat het zo werkt in de praktijk maar zien toch graag expliciet die toevoeging. Annelies de Graaf en Charly van Schaik zijn het hiermee eens.
- Willem van der Zon: ook het grootsaneerdersnetwerk onderschrijft de zorgen over 'grijze gebieden' en interpretatieverschillen. We moeten ervoor waken dat het melden van een afwijking meteen leidt tot een gang naar de rechter of dat nadere invulling via de rechter wordt afgedwongen.
- Tessa Verschoor: aanvullend op dat wat reeds is gezegd: ons advies is om na ca. een halfjaar een herziening mogelijk te maken en hier IPLO bij te betrekken, zodat zij kunnen checken of alle teksten er goed in staan.

De voorzitter vat de feedback als volgt samen:

- De definitieve tekst moet natuurlijk kloppen; voor toevoegingen zoals genoemd, is het verzoek aan het College om het Programmabureau mandaat te verlenen om die door te voeren.
- Met betrekking tot de 'grijze gebieden' is het op termijn fijn als daar duidelijkheid over komt. Ondertussen monitoren we het gebruik van de HUM. Ook kunnen we praktijkvoorbeelden verzamelen en apart ontsluiten. Dit staat echter los van de besluitvorming zoals die nu voorligt.
- Het interpretatieloket voor normdocumenten is niet per definitie de juiste plek voor vragen over de HUM en/of interpretatie van wetgeving. Wel moeten vragen en interpretatieverschillen opgepakt worden waar die terecht komen.

Het College stelt de HUM Bodembeheer versie 1.0 vast en geeft het programmabureau mandaat om de benodigde aanpassingen door te voeren (**actie SIKB**) conform het besprokene, zoals bovenstaand weergegeven. Namens het College dankt de voorzitter Annelies en de BC voor hoe goed hieraan gewerkt is.

5. Stand van zaken projecten bodembeheer

Het programmabureau SIKB coördineert diverse projecten bodembeheer. Een samenvatting van de stand van zaken per project is vooraf schriftelijk gedeeld met het College. Het College heeft naar aanleiding daarvan geen vragen.

6. Concept-verslag CCvD/AC Bodembeheer 5 oktober 2023

Tekstueel en naar aanleiding van

Op pagina 7 is feedback van Bram van de Pas inhoudelijk wel, maar taalkundig niet correct weergegeven. Verzoek is om deze passage aan te passen.

De naam van Bram van de Pas is op pagina 9 niet juist geschreven.

Het College stelt het verslag met deze wijzigingen vast. Het SIKB-programmabureau publiceert het definitieve verslag op de gebruikelijke locatie op de SIKB-website: <https://sikb.nl/bodembeheer/ccvd-en-ac-bodembeheer>.

Actielijst

Henk Koster: de uitnodiging aan Roeland Heuff om een toelichting te geven op de stand van zaken van 'Milieukwaliteit in de BRO' schuift door naar het nieuwe jaar, omdat een fysieke vergadering hiervoor beter geschikt is.

De overige acties op de actielijst zijn deels uitgevoerd of nog lopend. Het programmabureau zal de actielijst bijwerken (zie onderstaand).

7. Mededelingen en rondvraag

Mededelingen

- Op de agenda stond een mededeling over de toekomst van de huidige examenregeling voor milieukundig begeleiders. Hierover zijn vanuit het college geen verdere vragen.
- Gilbert Boerekamp doet de volgende twee mededelingen:
 - De term Bodem+ vervalt per 1 januari 2024 omdat het betreffende organisatie-onderdeel dan opgaat in het Informatiepunt Leefomgeving. De huidige website wordt dan een 'archief-website'; alle nieuwe informatie komt op www.iplo.nl.
 - Als het goed is, verschijnt nog dit jaar een verzamelbrief bodem en ondergrond, die het Ministerie van I&W aan de Tweede Kamer verstuurt. Daar zit dan ook een geactualiseerde versie van het Handelingskader PFAS bij. Zodra de brief beschikbaar is, wordt de link gedeeld met de CCvD-leden (**actie SIKB**).
- De voorzitter wijst de aanwezigen voor de volledigheid op de vastgestelde vergaderdata voor 2024 (zie ook onderaan dit verslag).

Rondvraag

- Lex Stam: ik heb begrepen dat bij invoering van de Omgevingswet de BoToVa-toetsing nog niet is aangepast. In de factsheet is wel beschreven hoe je zelf kan toetsen, maar in hoeverre is het ook per 1 januari 2024 verplicht om een BoToVa-toetsing uit te voeren? Of kan dit onder overgangsrecht nog volgens de huidige systematiek? → Dit wordt bij de juristen binnen I&W gecheckt (**actie Gilbert**); het antwoord volgt.
- Willem Bastein: in BRL SIKB 2100 staan eisen over het afvullen van boorgaten. Onze indruk is dat daar weinig incidenten meer plaatsvinden, dus dat is goed nieuws. Tegelijk zijn er zorgen over de verschillen die ontstaan door decentrale regels. Zo zijn er regio's waar helemaal niet geboord mag worden en regio's waar juist gezegd wordt: als je je houdt aan de BRL SIKB 2100 hebben we er vertrouwen in. Hoe voorkómen we dat het draagvlak onder de BRL SIKB 2100 teniet wordt gedaan door deze verschillen? → De voorzitter benadrukt dat de verschillen een logisch gevolg zijn van de decentralisatie in het omgevingsbeleid. Henk Koster herkent dat er verschillen zijn op decentraal niveau en geeft aan dat dit gesprek zich vooral leent voor de Programmaraad Bodembeheer. Daar is het eerder ook al eens besproken. De verkenning naar vernieuwing van BRL SIKB 2100 inclusief protocol 2101 gaat van start; dat is echter niet de oplossing, want het protocol lijkt op zich zijn werk te doen. In hoe de

decentrale overheden regels stellen en hoe die zich verhouden tot de afbakening van normdocumenten kan het eerdergenoemde samenwerkingsprotocol mogelijk wel een rol spelen. Annelies de Graaf verwijst in dat kader ook naar de samenhang met het interbestuurlijk programma versterking VTH (IBP-VTH). Daarnaast is er het ILT-rapport uit 2019 over de zorgen m.b.t. naleving van eisen in de BRL 2100: hierover werd in een recente bijeenkomst van het Platform Toezicht Bodem geconstateerd dat de branche een kwaliteitsslag heeft gemaakt: zo is 99% van de bedrijven overgegaan op het volledig afgrouten van boorgaten voor gesloten bodemenergiesystemen. Wellicht kan het College een verzoek doen om het ILT-onderzoek te herhalen. De voorzitter geeft samenvattend aan dat het probleem wordt herkend, maar dat het verder gaat dan een BRL of protocol en daarom mogelijk beter past in de Programmaraad Bodembeheer, in samenhang met het programma IBP-VTH.

8. Afsluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en wenst iedereen fijne feestdagen. De voorzitter sluit de vergadering om 11.10 uur.

Acties

Nieuwe acties uit vergadering van 14 december 2023

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
14-12-2023	GB	Navragen in hoeverre voor BoToVa-toetsing ook een overgangstermijn geldt, aangezien het toets-instrument op 1 januari 2024 nog niet is aangepast	
14-12-2023	SIKB	Link naar verzamelbrief bodem en ondergrond delen met CCvD-leden (via de secretaris)	
14-12-2023	SIKB	Uitnodigingen van ILT voor bijeenkomsten op 31 januari, 8 februari en 14 februari delen met Cumela	
14-12-2023	AndG	Verwerken van reacties van het College op de HUM Bodembeheer voorafgaand aan publicatie	

Openstaand uit vorige vergaderingen

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
18-03-2021	AndG, ArdG	Bevoegde gezagen actief betrekken bij de on-site meettechnieken (mits conform de richtlijnen uitgevoerd).	Loopt.
31-03-2022	HK	De mogelijkheden voor werken over de grens verkennen, te beginnen met een gesprek met de OVAM (Vlaanderen).	Loopt.
31-03-2022	College	Oproep aan CCvD en achterban: ervaringen met over de grens werken met SIKB te delen.	Loopt.

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
08-12-2022	JdB	Agenderen voor eerstvolgende CI-overleg, naar aanleiding van de resultaten van de Jaarrapportage certificatoezicht 2021: <ul style="list-style-type: none"> Bijhouden logboek door Kwaliteitsverantwoordelijke Persoon (KVP-er) van de aannemer tijdens saneringen. Potentiële verbeterpunten bij interne audits. 	Jaarrapportage 2021 wel geagendeerd, nog niet besproken. Inmiddels ook jaarrapportage 2022 beschikbaar
08-12-2022	SIKB	Project starten voor modernisering van het certificatieschema onder BRL SIKB 2100, Mechanisch boren.	Loopt.
05-10-2023	SIKB	Check op voorpublicatie alle normdocumenten die in de voorgenomen wijziging Rbk worden aangewezen	
05-10-2023	SIKB	Uitnodigen leden CCvD en AC voor bijeenkomst 21 november m.b.t. Programma Versterking Kwalibo	Afgerond
05-10-2023	Jelle	Overleg over mogelijke mismatch AP04 / BRL SIKB 7510 en BRL SIKB 9335.	
05-10-2023	SIKB	Opnieuw aan RvA vragen of werkvoorschriften voor XRF (veldanalyses) in een protocol onder BRL SIKB 2000 opgenomen kunnen worden.	
05-10-2023	SIKB	Bijwerken actielijst	Doorlopend
05-10-2023	SIKB	Rondsturen uitnodigingen CCvD-bijeenkomsten 2024	Afgerond
05-10-2023	HK	Uitnodigen Roeland Heuff inzake BRO	Loopt; wordt uitgenodigd voor volgende fysieke vergadering

Vergaderschema CCvD/AC Bodembeheer 2024

Datum	Tijd	Plaats
Do 28 maart 2024	10:00 – 12:00	Waterschapshuis Amersfoort
Do 27 juni 2024	10:00 – 12:00	Waterschapshuis Amersfoort
Do 10 oktober 2024	10:00 – 12:00	Waterschapshuis Amersfoort
Do 12 december 2024	10:00 – 12:00	Waterschapshuis Amersfoort